

LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLER KURULU KARAR DEFTERİ TUTMAYANLARA 73 BİN LİRA CEZA VERİLEBİLİR! ¹

Soner ALTAŞ (*)

1 - GİRİŞ

Bilindiği üzere, limited şirket, müdür veya müdürler tarafından yönetilir ve temsil olunur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu² (TTK)³, müdürlerin birden fazla olmaları durumunda, bunların bir kurul oluşturacağını belirterek anonim şirketteki yönetim kuruluna özgü bir işleyiş kuralını hükme bağlamıştır. Bu itibarla, limited şirketin birden fazla müdürünün bulunması durumunda, bunların “müdürler kurulu”nu oluşturduğu kabul edilecek ve bu müdürlerden biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, genel kurul tarafından “*müdürler kurulu başkanı*” olarak atanacaktır (TTK, m.624/f.1). Limited şirket müdürleri, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. (YTTK, m.625/f.1). Bir başka deyişle, limited şirketin işletme konusunun elde edilebilmesi için yapılması gerekli bütün iş ve işlemleri yapmak ve karar almak müdürlerin yetkisindedir. Bunlardan kanunla veya şirket sözleşmesi ile genel kurula bırakılanlar ise anılan yetkinin dışında tutulmuştur. Bu genel hükmün yanında, TTK, organlar arasındaki “işlevler ayrımı ilkesine” dayalı olarak limited şirket müdürlerine birtakım devredilemez görev ve yetkiler tanımıştır.

6762 sayılı eski Ticaret Kanunu(ETK)’nda olduğu üzere, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK)’na göre de,limited şirketler tüzel kişi tacir sayılmakta ve ticari defter tutmakla yükümlü tutulmaktadırlar (TTK, m.64/f.1). Limited şirketler tarafından tutulması gereken ticari defterlerden birisi de, müdürün veya müdürler kurulunun aldıkları kararların kaydedileceği defterdir. TTK, ticari defter tutma, saklama ve onaylatma yükümlüklerine aykırılık halleri için adli ve idarî para cezaları öngördüğünden, müdür veya müdürler kurulu kararlarının yazılı hale geti-

* Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüfettişi

¹ Bu çalışmada belirtilen görüşler yazarına ait olup, çalıştığı Kurumunu bağlamaz.

² 14 Şubat 2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³ Çalışmamızda, 13 Ocak 2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu için TTK kısaltması kullanılmıştır

rilip karar defterine kaydedilmesi önem arz etmektedir. İşte bu çalışmamızda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre müdürler kurulu karar defteri tutma yükümlülüğü ile bu defteri tutmayanlara ve onaylatmayanlara verilecek adli ve idari para cezaları üzerinde durulacaktır.

2- MÜDÜRLER KURULU KARAR DEFTERİ NASIL OLMALIDIR ve BU DEFTERE NELER KAYDEDİLMELİDİR?

TTK, bir uygulama hükmü olduğu için "fiziki ortamda veya elektronik ortamda tutulan ticari defterlerin nasıl tutulacağı, defterlere kayıt zamanının, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ile esaslarının" Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir tebliğle belirlenmesini öngörmüştür (TTK, m.64/f.3). Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı da kendilerine tanınan bu yetkiye istinaden gerçek ve tüzel kişi tacirler tarafından fiziki veya elektronik ortamda tutulacak ticari defterlerin nasıl tutulacağını, defterlerin kayıt zamanını, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esaslarını 19 Aralık 2012 tarihli ve 28502 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ (TDİT⁴) ile belirlemişlerdir. Anılan Tebliğ, müdürler kurulu karar defteri tutulması konusunda limited şirketlere seçimsel bir hak tanımıştır. Şöyle ki; limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilebileceği gibi ayrı bir müdürler kurulu karar defteri de tutulabilir (TDİT, m.4/f.3, m.11/f.4). Yani, limited şirketlerde genel kurul kararları ile müdür/ müdürler kurulu kararları için tek bir ortak defter tutulabilir. Ancak, dileyen limited şirketler müdürler kurulu kararları için ayrı bir defter de tutabilirler.

Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ'de müdürler kurulu karar defterinin ayrı bir şekilde tutulması halinde, açılış ve kapanış onayları dahil olmak üzere anonim şirket yönetim kurulu karar defterine ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiş ve müdür veya müdürler kurulu kararlarının genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilmesi yasaklanmıştır (TDİT, m.4/f.3, m.11/f.4). Dolayısıyla, ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutulması halinde; müdürün veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar müdürler kurulu karar defterine, şirket genel kurulunda alınan kararlar ise genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilir.

Müdürler kurulu karar defteri, ciltli ve sayfa numaraları teselsül edecek şekilde tutulur ve bu deftere müdürün veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar kaydedilir (TDİT, m.11/f.4; m.10/f.1). Müdürler kurulu karar defterindeki kayıtların en az aşağıdaki bilgileri içermesi gerekir (TDİT, m.11/f.4; m.10/f.2):

- a) Karar tarihi,
- b) Karar sayısı,
- c) Toplantıda hazır bulunanlar,
- ç) Kararın içeriği,
- d) Üyelerin imzaları.

Müdürler kurulu bulunan limited şirketlerde;

- Her müdür alınan karara ilişkin muhalefetinin bir şerh ile karar metnine geçirilmesini isteyebilir. İlgili müdürün şerh yazma talebi hiçbir sebeple reddedilemez; şerh yazılmasına engel olunmaz. Şerh, sahibi dışında hiç kimse tarafından değiştirilemez (TDİT, m.11/f.4; m.10/f.9).

⁴ Çalışmamızda, Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ için TDİT kısaltması kullanılmıştır.

- Kararların bütün müdürlerin toplantıya elektronik ortamda katılması ve güvenli elektronik imza ile alınması halinde kararın güvenli elektronik imza ile imzalandığını belirten ifadenin karar metninde yer alması ve alınacak fiziki kararın deftere yapıştırılması şarttır (TDİT, m.11/f.4; m.10/f.5).
- Kararın bazı müdürlerin fiziki ortamda bazı üyelerin ise elektronik ortamda toplantıya katılması suretiyle alınması halinde ise karar metninde fiziki ortamda katılanların imzaları ile elektronik ortamda katılanların güvenli elektronik imza ile kararı imzaladıkları belirtilir ve fiziki karar metni karar defterine yapıştırılır (TDİT, m.11/f.4; m.10/f.6).

3- MÜDÜRLER KURULU KARAR DEFTERİ TUTMAMANIN CEZASI VAR MIDIR?

Bilindiği üzere,26/6/2012 tarihli ve 6335⁵ sayılı Kanunla TTK'nın ticari defterlere ilişkin 64'üncü maddesinde önemli değişiklikler yapılmıştır. 6335 sayılı Kanunla getirilen ancak birçok kişinin dikkatini çekmediğini düşündüğümüz değişikliklerden birisi TTK'nın 562'nci maddesinin altıncı fıkrasında yapılmıştır. 6335 sayılı Kanunun 30. maddesi ile TTK'nın 562. maddesinin altıncı fıkrasının 13 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen ilk halinde yer alan "Bu Kanunun 524'üncü maddesindeki ilanı yaptırmayanlar iki yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar." hükmü, "Ticari defterlerin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut bu Kanuna uygun saklanmaması hâllerinde, sorumlular üç yüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır." şeklinde, anılan fıkranın ilk haliyle hiçbir ilişkisi bulunmayan bir düzenleme ile değiştirildi.

Dolayısıyla, müdürler kurulu karar defterinin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut saklanmaması hallerinde, sorumlular 300 günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar. 12/10/2004 tarihli ve 25611 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesinin birinci fıkrasında adli para cezasının "beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde **yedi yüz otuz** günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesi"nden ibaret olduğu belirtilmiştir. TCK'nın bahsi geçen 52. maddesinin ikinci fıkrasında ise bir gün karşılığı adli para cezasının miktarının **en az yirmi, en fazla yüz Türk Lirası** olması hükme bağlanmış ve miktarın -bu alt ve üst sınırlar arasında- kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edileceği ifade edilmiştir. Bu hükümler çerçevesinde, TTK'nın 562. maddesinin altıncı fıkrasındaki hükme uymayanlara, 6.000 (300x20=6.000) TL'den 73.000 (730x100=73.000) TL'ye kadar adli para cezası verilebilecektir. Bir başka deyişle, müdürler kurulu karar defterinin hiç tutulmaması veya bir defter bulunmakla birlikte içerisinde hiçbir kayda yer verilmemesi ya da defterlerin saklanmaması hallerinde, sorumlularına, en az 6.000 TL, en fazla 73.000 TL adli para cezası verilecektir (TTK, m.562/f.6).

Tabi, burada bir hususa değinmek gerekir: Bir önceki kısımda, Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ'in müdürler kurulu karar defteri tutulması konusunda limited şirketlere seçimlik bir hak tanıdığını söylemiştik. Eğer limited şirket genel kurul kararları ile müdür/ müdürler kurulu kararları için ortak defter tutuyorsa ne olacaktır? Bu durumda, genel kurul toplantı ve müzakere defterinin var olup olmadığı araştırılacak, var ise kayıt içerip içermediği tetkik edilecektir. Bir başka deyişle, ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutulmadığının öne sürülmesi durumunda, müdürlerden şirketin genel kurul toplantı

⁵ 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu İle Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

ve müzakere defterini ibraz etmeleri istenecektir. Bu defterin ibraz edilmemesi halinde veya ibraz edilmekle birlikte içerisinde herhangi bir kayda yer verilmemesi halinde 562. maddenin altıncı fıkrasında öngörülen adli para cezası tatbik edilecektir.

4- MÜDÜRLER KURULU KARAR DEFTERİNİ ONAYLATMAMANIN CEZASI VAR MIDIR?

Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ'de müdürler kurulu karar defterinin ayrı bir şekilde tutulması halinde açılış ve kapanış onayları dahil olmak üzere anonim şirket yönetim kurulu karar defterine ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir⁶. TTK ise fiziki ortamda tutulan yönetim kurulu defterinin hem açılış hem de kapanış onayına tabi tutulmasını şart koşmuştur. Dolayısıyla, fiziki ortamda tutulan müdürler kurulu karar defterinin açılış onayının kuruluş sırasında ve kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onaylarının ise defterin kullanılacağı **faaliyet döneminin ilk ayından** önceki ayın sonuna kadar noter tarafından yapılması gerekir. Bir başka deyişle, müdürler kurulu karar defterinin açılış onayı hesap dönemi takvim yılı olan limited şirketler için bir önceki yılın en geç 31 Aralık tarihine kadar yaptırılır. Kuruluş sırasında bu defterin açılış onayı ticaret sicili müdürlüklerine de yaptırılabilir. (TTK, m.64/f.3).

Peki, açılış onayı her yıl tekrarlanır mı? Evet, eğer ayrı tutulacaksa, müdürler kurulu karar defteri zorunlu olarak her hesap dönemi için açılış onayına tabi tutulur (TTK, m.64/f.3, TDİT, m.13/f.3). Müdürler kurulu karar defterinin hesap dönemi içinde dolması dolayısıyla veya başka sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur kalınması durumunda ise, yeni ihdas edilecek olan müdürler kurulu karar defterinin açılış onayı kullanılmaya başlanmadan önce notere yaptırılır (TDİT, m.13/f.5).

Müdürler kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin **birinci ayının sonuna** kadar (hesap dönemi takvim yılı olan limited şirketler için izleyen yılın Ocak ayı sonuna kadar) notere yaptırılır⁷(TTK, m.64/f.3; TDİT, m.11/f.4, m.15).

Müdürler kurulu karar defterinin ayrı ayrı açılış ve kapanış onayına tabi tutulması yerine onay yenileme işlemine konu olması da mümkündür. Onay yenileme hususu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer almamakta olup, Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ ile düzenlenmiştir. Bahsi geçen Tebliğe göre **müdürler kurulu karar defteri**, yeterli yaprakları bulunması halinde yeni hesap döneminin **ilk ayı** (Ocak) **içerisinde** onay yenilemek suretiyle kullanılmaya devam edilebilir (TDİT, m.16, m.11/f.4). Onay yenileme işleminde defterlerin kalan sayfalarının tekrar mühürlenmesine ve sıra numarası verilmesine gerek yoktur(TDİT, m.17, m.11/f.4).

⁶ TTK'nın 64üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yönetim kurulu karar defterinin ticari defterlerden olduğu açıkça vurgulanmıştır.

⁷ 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 13 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen ve 14 Şubat 2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ilk halinde kapanış onaylarının izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılması öngörülmüşken, 26 Haziran 2012 tarihli ve 6335 sayılı Kanunun 8. maddesi ile TTK'nın 64. maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmış ve kapanış onayı izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna çekilmiş; son olarak 28 Mart 2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 78. maddesi ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının dördüncü cümlesi "Yevmiye defterinin kapanış onayı, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar notere yaptırılır." şeklinde değiştirilmiştir.

TTK, ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması halinde açılış ve kapanış onayının aranmayacağını hükme bağladığından (TTK, m.64/f.3); müdürler kurulu karar defterinin elektronik ortamda tutulması halinde, açılış ve kapanış onayı gerekmez⁸.

Gelelim müdürler kurulu karar defterini açılış ve kapanış onayı yaptırmadan kullanmaya verilecek cezalara: TTK'nın 562. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin ilk halinde, ticari defterlerinin açılış ve kapanış onayını yaptırmayanlara **4.000 TL'den 73.000 TL'ye kadar adli para cezası** verilmesi öngörülmüştü. Ancak, 6335 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle anılan adli para cezası idari para cezasına dönüştürülmüştür. Bu çerçevede, müdürler kurulu karar defterinin açılış ve kapanış onayını yaptırmayanlara illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından **4.000 TL idari para cezası** verilir (TTK, m.562/f.1-c).

Hemen belirtelim ki, anılan idari para cezası tutarı TTK'da yer aldığı şekliyle belirtilmiştir. Kabahatler Kanunu'na göre idari para cezalarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanması gerekmektedir. **Örneğin:** 10 Kasım 2013 tarihli ve 28463 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:419) ile yeniden değerlendirme oranı 2012 yılı için % 7,80 olarak tespit edilmiştir. Bu çerçevede, anılan idari para cezasının yeniden değerlendirme oranına göre güncellenen ve 2013 yılında uygulanacak olan tutarı 4.312 TL'dir.

5- DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na ve Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ'e göre limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilebileceği gibi ayrı bir müdürler kurulu karar defteri de tutulabilir. Yani, limited şirketlerde genel kurul kararları ile müdürler kurulu kararları için tek bir ortak defter tutulabilir. Ancak, dileyen limited şirketlerde müdürler kurulu kararları için ayrı bir defter de tutulabilir. Müdürler kurulu karar defterinin ayrı bir şekilde tutulması halinde, açılış ve kapanış onayları dahil olmak üzere anonim şirket yönetim kurulu karar defterine ilişkin hükümleri uygulanır ve müdürün veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar müdürler kurulu karar defterine, şirket genel kurulunda alınan kararlar ise genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilir.

Müdürler kurulu karar defteri, ciltli ve sayfa numaraları teselsül edecek şekilde tutulur ve bu deftere müdürün veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar kaydedilir. Müdürler kurulu karar defterindeki kayıtların asgarî olarak karar tarihini, karar sayısını, toplantıda hazır bulunanları, kararın içeriğini ve üyelerin imzalarını içermesi gerekir. Müdürler kurulu karar defterinin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut saklanmaması hallerinde, sorumlular 300 günden az olmamak -6.000 TL'den 73.000 TL'ye kadar- üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar. Müdürler kurulu karar defterinin açılış ve kapanış onayının yaptırılmaması halinde ise 4.000 TL idari para cezası verilir. Anılan adli ve idari para cezalarına muhatap olmamaları için, limited şirketlere tavsiyemiz ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutmak yerine, genel kurul kararları ile müdür/ müdürler kurulu kararları için tek bir ortak defter (genel kurul toplantı ve müzakere) defteri tutmalarıdır. Böylece, defter onaylatma maliyetlerini de azaltabilirler. Ancak, illa ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutulması arzulanıyorsa ya da gerekli görülüyorsa, bu durumda limited şirket müdürlerinin anılan defteri TTK'ya ve Tebliğe uygun şekilde tutma, onaylatma ve saklama hususlarına özen göstermelerini önermekteyiz.

⁸ Halihazırda sadece yevmiye defteri ile defteri kebirin elektronik ortamda tutulması mümkün olup, müdürler kurulu karar defterinin elektronik ortamda tutulması mümkün değildir. Bkz. www.edefer.gov.tr